

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม ดังนี้
  - 1.1 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ หรือผู้ที่รักษาการในตำแหน่ง จำนวน 292 คน
  - 1.2 ครูวิชาการโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร จำนวน 292 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 31 คนและครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 31 คน รวม 62 คน

วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน(Multi-stage sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งอำเภอในจังหวัดชุมพรออกตามขนาดใหญ่ กลาง เล็ก ซึ่งจังหวัดชุมพรประกอบด้วยอำเภอขนาดใหญ่ 1 อำเภอ อำเภอขนาดกลาง 4 อำเภอ และอำเภอขนาดเล็ก 3 อำเภอ แล้วสุ่มตัวอย่างอำเภอมาขนาดละ 1 อำเภอ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย(simple random sampling) รวมเป็น 3 อำเภอได้แก่ อำเภอเมืองชุมพร อำเภอปะทิว และอำเภอทุ่งตะโก มีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 122 โรงเรียน

ขั้นที่ 2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ร้อยละ 25(ประกอบ กรณีสุด, 2528: 8) ได้จำนวนโรงเรียน 31 โรงเรียน ใช้ผู้บริหารและครูวิชาการของทุกโรงเรียน เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 3 คำนวณจำนวนโรงเรียนที่จะไปเก็บข้อมูลในแต่ละอำเภอ โดยเทียบสัดส่วนจำนวนโรงเรียนในแต่ละอำเภอกับจำนวนโรงเรียนทั้งหมดของ 3 อำเภอ (จำแนกเป็นโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามสัดส่วนโรงเรียนทั้ง 2 ประเภทในแต่ละอำเภอ) เลือกโรงเรียนที่จะเก็บข้อมูล โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ(systematic random sampling) ได้จำนวน 31 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนในอำเภอขนาดใหญ่คือ อำเภอเมืองชุมพร จำนวน 18 โรงเรียน โรงเรียนในอำเภอขนาดกลางคือ อำเภอปะทิว จำนวน 8โรงเรียน โรงเรียนในอำเภอขนาดเล็กคืออำเภอทุ่งตะโก จำนวน 5 โรงเรียน

ในแต่ละโรงเรียนที่จะเก็บข้อมูล เลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการสัมภาษณ์โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง(purposive sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ครูวิชาการโรงเรียน 1 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนละ 2 คน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

อำเภอ	จำนวนโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
	ทั้งหมด	เทียบสัดส่วนได้	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	รวม
เมือง	69	18	18	18	36
ปะทิว	34	8	8	8	16
ทุ่งตะโก	19	5	5	5	10
รวม	122	31	31	31	62

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบวิเคราะห์เอกสาร
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ
และแบบปลายเปิด แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1.1 สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 7 ข้อ คือ เพศ อายุ ราชการ
วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งหรือทำหน้าที่
ปัจจุบัน ประสบการณ์เกี่ยวกับงานวิชาการหรือการบริหารงานวิชาการ

ตอนที่ 1.2 สภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา
จำนวน 30 ข้อ ครอบคลุมมาตรฐานงานวิชาการ 4 ด้าน ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน

ประถมศึกษา พ.ศ. 2536 ของสพช. คือการพัฒนาหลักสูตรได้สอดคล้องกับนักเรียนและท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักสูตรและนักเรียน การจัดแหล่งความรู้และสิ่งสนับสนุนอื่น ๆ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน และการจัดการนิเทศการศึกษาอย่างเป็นระบบ

ตอนที่ 1.3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 4 ข้อ ครอบคลุมมาตรฐานงานวิชาการ 4 ด้าน ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2536 ของสพช.

2. แบบวิเคราะห์เอกสาร เป็นแนวทางการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินปฏิบัติงาน บันทึกการประชุม บันทึกการนิเทศ สมุดนิเทศประจำชั้น คำสั่ง ประจำปีการศึกษา 2538

การสร้างเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยศึกษาดำรง เอกสาร คู่มือการใช้เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2536 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา แล้วกำหนดกรอบแนวคิดในการบริหารงานวิชาการ ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2536 ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กำหนดไว้ รวม 4 ด้านคือ โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรได้สอดคล้องกับนักเรียนและท้องถิ่น โรงเรียนจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักสูตรและนักเรียน โรงเรียนจัดแหล่งความรู้และสิ่งสนับสนุนอื่น ๆ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนจัดการนิเทศการศึกษาอย่างเป็นระบบ

2. สร้างแบบสัมภาษณ์และแบบวิเคราะห์เอกสาร ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. นำแบบสัมภาษณ์และแบบวิเคราะห์เอกสาร ที่ผ่านการพิจารณาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แก่ นักวิชาการบริหารการศึกษา และผู้รับผิดชอบงานบริหารการศึกษาระดับประถมศึกษา เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา

และความเหมาะสมในการใช้ภาษา

4. นำแบบสัมภาษณ์ แบบวิเคราะห์เอกสารที่ผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำแบบสัมภาษณ์และแบบวิเคราะห์เอกสารที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร เพื่อขอให้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดชุมพรขอความร่วมมือไปยังหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ให้สัมภาษณ์ และอนุญาตให้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย นัดหมายวันเวลาสัมภาษณ์

3. ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบวิเคราะห์เอกสาร ด้วยตนเอง ตามวันเวลาที่นัดหมาย ระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2539

4. ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถสัมภาษณ์ได้ครบทุกคน และสามารถเก็บข้อมูลตามแบบวิเคราะห์เอกสารได้ครบทุกโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์ ใช้วิธีหาค่าความถี่และค่า

ร้อยละ

$$\text{โดยใช้สูตร} \quad \text{ร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด}} \times 100$$

(ประคอง กรรณสูต, 2534: 27-28)

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่และค่าร้อยละ

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่และค่าร้อยละ

ในการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการแต่ละด้าน เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่สามารถระบุปัญหาได้ครบ 3 ปัญหา จึงไม่สามารถหาค่าคะแนนแต่ละปัญหาตามลำดับความสำคัญ เป็นอันดับ 1-3 ดังที่ได้กำหนดไว้ในตอนต้น ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าความถี่ของปัญหาสำคัญที่มีผู้ระบุไว้ แล้วจัดตามลำดับความถี่แทนการหาค่าคะแนน

2. ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์เอกสาร ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่

การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปตารางประกอบความเรียง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย